

עמת (ירושלים) 9298-10-24 - אליהו אלירז לזרי נ' מדינת ישראל

עמ"ת (ירושלים) 9298-10-24 - אליהו אלירז לזרי נ' מדינת ישראל מחוזי ירושלים

עמ"ת (ירושלים) 9298-10-24

אליהו אלירז לזרי (עציר)

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

[07.10.2024]

כבוד השופט דוד זילר

החלטה

1. זהו ערר על החלטת בית משפט השלום (כב' השופטת סקפה שפירא) במ"ת 54245-06-24 מיום 24.9.24 בה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.
2. העורר הואשם בעבירת תקיפה בשתי עבירות איומים החזקת סכין ניסיון חבלה ופציעה תוך שימוש בנשק קר. בית משפט קבע קיומן של ראיות לכאורה, ובמסגרת ערר לבית משפט המחוזי מיום 2.7.24 (עמ"ת 65676-06-24) נקבע כי העורר יוכל לשהות במעצר בפיקוח אלקטרוני בחלופה טיפולית ב"וילה בלאנס", זאת תחת פיקוח אלקטרוני בחלופה זו. קיום חלופה זו נקבע בשים לב למצב רפואי מורכב של העורר בעקבות פציעת ראש במהלך השירות הצבאי. משכך, בהחלטת בית משפט השלום מיום 8.7.24 נעצר העורר בפיקוח אלקטרוני בחלופה הטיפולית האמורה.
3. ביום 19.9.24, הודיע מוסד הגמילה שבו שהה העורר על הגשת תלונה בדבר עישון סמים, שתיית אלכוהול וגרימת מהומה במקום הפיקוח. המוסד הודיע גם כי אין הוא נכון עוד להמשיך להחזיק בעורר.
4. בהמשך לאמור, ביום 20.9.24 העורר נחקר והועבר לבית מעצר תל אביב.
5. הגם שהעורר נעצר ביום 20.9.24, הוא הובא לשימוע רק ביום 22.9.24 בשעה 10:00, דהיינו בניגוד לנדרש על פי סעי' 22 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 ("החוק"), לפיו יש לעשות כן בתוך פרק זמן של 24 שעות ממעצרו. בעקבות שימוע זה הוחלט על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני. משכך נקבע דיון בעניין בבית משפט ביום 24.9.24, בתוך 72 השעות שעליהם מורה החוק.
6. בדיון בבית משפט השלום, טען ב"כ העורר כי יש לשחרר את העורר ממעצר שכן היה נתון במעצר לא חוקי מעת מעצרו ביום 20.9.24 ועד למועד עריכת השימוע. כן טען כי הוצעה על ידו חלופת מעצר אחרת בפניקס מרכז גמילה מסמים ואלכוהול, וזאת תחת מוסד "וילה בלאנס" שאינה מסכימה עוד לקלוט אותו. לעניין זה הגיש הוא גם מכתב מאת עובד סוציאלי ומנהל הטיפול במסגרת האמורה, שבו נכתב כי הגם שלא התאפשר לו לקיים עם העורר קשר ישיר, המסגרת מוכנה ויכולה לקלוט אותו בתנאים של חלופת מעצר גם בפיקוח אלקטרוני.

7. בהחלטתו הורה כאמור בית משפט השלום על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. בית משפט קבע כי אמנם השימוע לעורר לא נערך במועד שנדרש על פי החוק, ולא ברור מהו צו המעצר שאליו התייחסה החלטת הממונה שבה נכתב "ניתן צו מעצר להחזקתו". ואולם בית משפט ציין כי התוצאה של מעצר בלתי חוקי אינה שחרור אוטומטי, אלא שלבית משפט נתון שיקול דעת לבחון את משך הפרת הזכויות, ובכל מקרה כאשר בית משפט מורה על שחרור יש להורות על חלופת מעצר שתואמת את תכלית המעצר.

8. במקרה שבנדון, בשים לב למידת המסוכנות הנשקפת מהעורר, כפי המשתקף גם מתוך התנהגותו הלכאורית במסגרת חלופת המעצר שהובילה להגשת התלונה במשטרה, וגם מתוך דברים שנאמרו בתסקיר שירות המבחן (על כך גם להלן) - לא סבר בית משפט קמא כי בשלב זה עומדת על הפרק חלופה המצדיקה שחרור שכזה, כל זאת אך בשל היות העורר נתון במשך מספר שעות במעצר בלתי חוקי, פגם שרופא לדברי בית משפט השלום בהבאתו לבית המשפט בתוך המועד שנקבע על פי החוק מעת ההחלטה שניתנה בשימוע.

9. בית משפט השלום התייחס גם לחלופת המעצר האחרת שהוצעה בפניקס מרכז גמילה מסמים ואלכוהול, אך לפי קביעתו מסגרת זו אינה שונה במידה רבה במאפייניה מהמסגרת הקודמת ומשכך לא ראה בית משפט לדחות את ההמלצה השלילית בנסיבות העניין של שירות המבחן.

10. בדיון שנערך בפני, חזר ב"כ העורר על טענותיו, תוך שהדגיש את אי חוקיות המעצר של העורר בכך שלא הובא לביצוע השימוע תוך פרק הזמן הנדרש והפגיעה הקשה שיש בכך בזכויותיו; כן עמד הוא בהרחבה על מצבו הרפואי של העורר כתוצאה מפציעתו בתאונה בעת השירות הצבאי, והדגיש כי השמתו במעצר במצב כזה, הינה קשה ביותר; ובנוסף הסביר כי מעת שיש חלופה טיפולית אחרת, תחת המוסד הקודם שאינו מסכים עוד לקלוט את העורר, יש לבחון חלופה זו.

דין

11. איני רואה מקום להתערב בנסיבות מקרה זה בשיקול דעת בית משפט השלום. לא ניתן להתעלם בשלב זה מהמסוכנות העולה מאופן התנהגות העורר, כפי שנתח בהחלטת בית המשפט. כאמור, המסגרת הטיפולית בה שהה העורר, אשר היא שפיקחה עליו, היא שראתה להתריע מפני עישון סמים על ידי העורר, שתיית אלכוהול וגרימת מהומה. בדיון בפני, ציינה ב"כ המשיבה גם את שנאמר בדוח הפעולה במסגרתו נעצר העורר, ולפיו הוא השתולל, נהג באלומות ולא שיתף פעולה עם הרשויות.

12. לכך מתווספת הערכת מסוכנות שנערכה לעורר על ידי שירות המבחן סמוך לפני האירוע בגינו נעצר (תסקיר מיום 18.9.24). הגם שמדובר בתסקיר מלפני האירוע, במובן מסויים האמור בו תואם את שבא לידי ביטוי לאחריו, שכן בתסקיר ציין שירות המבחן את חוסר יציבות העורר לאורך השנים, קשיי יסות, אימפולסיביות ותוקפנות. לכך מתווספת גם עבירות אלימות בעבר. במצב זה מצא שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות מעורבות בהתנהגות אלימה הינה גבוהה, באופן היכול להביא לאלימות שרמת חומרתה בינונית. המלצת שירות המבחן היתה לפיכך כי לנוכח רמת הסיכון הגבוהה של העורר להישנות התנהגות אלימה מצידו, ובשים לב למסגרת בה שהה העורר, אין הוא יכול לתמוך בשהייתו במסגרת האמורה.

13. כאשר לניתוח שלילי זה של שירות המבחן, נלווית התנהגות העורר רק ארבעה ימים לאחר מכן, ולמעשה כחודשיים בלבד מאז הושם במסגרת הטיפולית - הכל באופן שהביא כאמור את המוסד המפקח להתלונן על התנהגותו ולסרב להמשיך בטיפול בו - מידת המסוכנות שבעורר דוברת בעד עצמה. בהקשר זה תוזכר גם העבירה בגינה הואשם העורר מלכתחילה בכתב האישום כנגדו, הכוללת אירוע חוזר של שליפת סכין, וזאת גם כאשר הנוגעים בדבר ניסו להירגעו.

14. בערר שהוגש טען העורר, כי בהחלטה להוציא את העורר מפיקוח המסגרת הטיפולית, שינה למעשה בית משפט השלום את ההחלטה בערר שהוגש, בה נקבע כי יש מקום לקביעת חלופה מוסדית באיזוק עבור העורר. איני רואה את הדברים כך. מובן, כי עת ארע שינוי נסיבות מאז ניתנה ההחלטה בערר, על הדברים להישקל מחדש לאור שינוי הנסיבות, ואת הערכת המסוכנות יש לבצע לאור זאת. יתר על כן: בהחלטת הערר עצמה, הוזנה העורר מפורשות כי "ככל שאכן יעצר בפיקוח אלקטרוני, אל לו להפך את האמון שניתן בו, שכן כל הפרה תביא למעצרו".
15. כמו בית משפט השלום, אף אני איני מתעלם מנסיבותיו האישיות הרפואיות והנפשיות של העורר, שהחלו בפציעה בתאונת דרכים בשירותו הצבאי, ואלו מלכתחילה הביאו למעצרו באיזוק במסגרת המוסד שנקבע. ואולם מעת שמתברר כי חלופת מעצר זו, אינה הולמת את מסוכנות העורר, אשר בשלב זה נחזה כמסוכן לסביבתו, ומעת שהופרו על ידו התנאים שנקבעו בהחלטות הקודמות, איני רואה אף כאן מקום להתערב בהחלטת בית משפט השלום, לפיה לא ניתן במצב כזה להורות על שחרור העורר לחלופה ויש לעצרו עד תום ההליכים.
16. אותם דברים אמורים, גם באשר להצעת העורר כי חלופת המעצר באיזוק תועבר למסגרת טיפולית אחרת. בסופו של יום, לא סוג המסגרת המדויק גרם לעורר לנהוג באופן המסוכן בו נהג, ומשכך אני מקבל את ניתוחו בעניין של בית משפט השלום, כי בכלל נסיבות העניין אין בקביעת מסגרת טיפולית אחרת, ולא כל שכן עת זו אינה שונה במאפייניה מהמסגרת הקודמת, כדי לשלול את המלצתו השלילית של שירות המבחן שלא מקבל חלופה מסוג זה, ומכל מקום במצב שנוצר, ובשים לב להתנהגות העורר - מסגרת כזו אינה עונה על המסוכנות הנחזית ממנו.
17. בכלל הנסיבות האמורות, נדחה הערר.
18. שימת לב שב"ס מופנית לטענות ב"כ העורר, לפיהן נדרש העורר לטיפול רפואי, ויש לאפשר לו ביצוע בדיקות הנדרשות עבורו, ככל שנדרשות, הכל בהתאם לנהלי השב"ס. הדברים נאמרו גם בהחלטת בית משפט השלום, ולפי הנתען לא מולאו, ויש להסדיר עניין זה בדחיפות.
- ניתנה היום, ה' תשרי תשפ"ה, 07 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.